

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglas po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Postopno izenačevanje fašizma in boljševizma

UPRAVNI IN GOSPODARSKI NAČRTI ITALIJE IN NEMČIJE.

Povprečni opazovalci povojnega razvoja političnih smeri v Evropi označujejo kaj radi fašizem kot skrajno nasprotje boljševizma, v resnici pa sta si obe gibanji skrajno sorodni, vsaj zdaleka bližji kakor sta si fašizem in demokracija ali boljševizem in demokracija. Tako fašizem kakor boljševizem sloni na neomejeni oblasti ene same stranke, njene oligarhije in nazadnje enega samega človeka, diktatorja. V Rusiji je ta človek Stalin, v Italiji Mussolini, v Nemčiji Hitler. Prav tako niso ne fašistične ne boljševistične vlade prav nič odvisne od javnega mnenja in volje državljanov. Vse se drže na čuječnost in brezobzirnost policije in so v večini svojih sklepov širokopotezne in radikalne. Ne strahujejo nobenih reform, ki bi v drugačnih razmerah, recimo v demokratičnih, izzvale celo revolucijo. Bistvena razlika med fašizmom in boljševizmom torej ni v politiki in organizaciji, marveč v gospodarstvu. Boljševizem je podpravljal tudi gospodarstvo, tako da je šef vlade obenem generalni ravnanje podjetja, ki obsega vse gospodarske in denarne obrate države, dočim je fašizem doslej dopustil privatno gospodarstvo in denarstvo, katero je stavil le pod svojo kontrolo. Upravna razlika pa obstoja tudi samo v tem, da boljševizem ne pozna ločenih funkcij državnega predsednika in ministrskega predsednika, odnosno kakor v Italiji kralja in ministrskega predsednika-diktatorja.

V zadnjem času se pa pojavljajo v fašizmu, italijanskem in nemškem, vedno močnejše tendence po popolnem izenačenju z boljševizmom. V Nemčiji se n. pr. pripravlja zadevno zelo važna reforma. Vse kaže, da bo moral predsednik republike maršal von Hindenburg odstopiti. Na njegovo mesto pa ne bo postavljen nihče več, marveč se bosta funkciji državnega predsednika in ministrskega predsednika enostavno združili. Adolf Hitler bo potem v Nemčiji dočela isto, kar je Stalin v Rusiji, edini vrhovni voditelj, diktator: predsednik stranke, vlade in države. Tako bo izginita še zadnja in edina upravna razlika med ruskim boljševizmom in nemškim narodnim socializmom. V Italiji se to najbrže še ne bo zgodilo, ker je kralj tudi sedaj v resnici le nekakšen simbol države, tako kakor sta grb in zastava, ker dejansko nima nobene besede in ne more ničesar ne določiti ne spreminjati. Edini gospodar je Mussolini. Istočasno se pripravlja v Italiji postopno podpravljanje gospodarstva, skupno z organizacijo državljanov po

stanovih, gospodarstva pa po panogah. Liberalističnemu kapitalizmu se pripravlja konec. Država bo postala diktator industriji, poljedelstvu, trgovini in denarstvu. Produkcija in konzum, uvoz in izvoz bosta regulirana po državi; Mussolini bo postal, slično kakor je Stalin v Rusiji, generalni ravnanje podjetja, ki se bo imenovalo Italijanska fašistična država! Pri socialni in politični ureditvi bo potem med fašizmom v Italiji in boljševizmom v Rusiji samo ta razlika, da bo v Rusiji vladajoča, odnosno bolj povadana vlada podpirajoča kasta samo delavski razred, v Italiji pa bodo to vsi razredi, kategorizirani po stopnjah socialnega ustroja. Dočim pa je boljševizem izvedel spremembo države v eno samo državno podjetje v približno 10 letih, je italijanski fašizem določil doliški rok, okoli 30 let. Da so tudi Hitlerjeve tendence v Nemčiji docela slične Mussolinijevim, je dovelj znano. Hitler je govoril o podpravljanju gospodarstva že pred prevzemom vlade in da tega doslej še ni storil, je krivo samo to, da ima zaenkrat še najnežje posle pri politični in upravni preureditvi države. Revolucija je šele v prvem razmahu!

Tako vidimo, da se boljševizem in fašizem bolj in bolj izenačujeta tudi v vrhovni upravi in gospodarstvu. Vse to seveda ne bo moglo ostati brez usodnega upliva na ostale evropske države, kakor tudi ne na Ameriko, kjer opazamo že sedaj, da poizkuša Roosevelt dokončno odpraviti svobodo produkcije in konzuma. V bistvu se torej že približuje boljševizmu in stremljenjem fašizma v bodočnosti. Prednosti, ki jih bodo imele boljševistične in fašistične države napram državam s privatno iniciativo v gospodarstvu in denarstvu, bodo tako nevarne za poslednje, da jih bodo uničile, če jim ne bodo sledile. Kakor hitro postanejo tri evropske velesile: Rusija, Nemčija in Italija tri enotna gospodarska in denarna podjetja, bo moralo biti nujen volens konec sedanje gospodarske in denarstvene anarhije v demokratičnih in poldemokratičnih državah, ker bo sicer nemogoča vsaka konkurenca. Že napram Rusiji sami so vse države na svetu v slabšem položaju, kajti v Rusiji je država tista, ki produciira sama, konsumira sama, izvaža sama, uvaža sama, daje kredite in jih najema. Spominimo se samo na dumpinge! Napram njim smo bili vsi brez vsake moči. Gospodarski liberalizem ne nudi nobene možnosti obrambe. Tako se bližamo povsod ogromnim svet preobrazujočim spremembam, na katere se moramo počasi pripraviti.

Prekinitev pogajanj do nemškega plebiscita

POLJSKI KORIDOR. V FRANCIJI SE GOVORI O SANKCIJAH. SPREMENBA ANGLEŠKEGA STALIŠČA DO NEMČIJE. ODGODITEV KONFERENCE DO SREDE NOVEMBRA.

LONDON, 20. oktobra. Dopisniku »Daily Maila« je izjavil Hitler med drugim na vprašanje o poljskem koridorju pri Gdanskem, da zahteva Nemčija res revizijo versajske mirovne pogodbe tudi v tej točki, a meni, da bo to dosegla mirnim potom s pogajanj.

PARIZ, 20. oktobra. V Franciji se zopet govori o sankcijah. Tako piše »Le Jour«, da Francija sicer ni odklonila proučitve Hitlerjevega vabila Daladierju, vendar je treba postaviti vprašanje, ali ne predstavlja ta ponudba poleg cele vrste strokovnih ponudb tudi brezpogojen košček papirja. Francija bo 26. t. m. navzoča pri delu Društva narodov in se ne more izolirati od vsega sveta, ki bi jo potem izolirano napadel. Ostali listi pišejo, da Nemčija ne bo mogla zvesti Francije, ki je dovolj krepka in zavežna, da se ne boji tujine. Nemčija tudi nima še kaj pričakovati od Francije, ker je ta dokazala dovolj jasno svojo zmernost v vprašanju varnosti in zato noče več dati novih koncesij. Francija se mora v bodoče zanašati le sama nase. Čim močnejša bo, tem večje zaupanje bo vzbujala pri svojih prijateljih in tem več vzdržnosti pri svojih nasprotnikih. Trajanje pogajanj in nadaljevanje seje v Ženevi ni za Francijo nič pomirjevalnega, ker bo na obalah Ženevskega jezera treba končno le priznati, da bodo predvsem potrebne sankcije političnega, gospodarskega in finančnega značaja.

LONDON, 20. oktobra. »Daily Tele-

graph« priznava, da se po siru Simonu v soboto stavljeni predlog v marsičem razlikuje od prvotnega Macdonaldovega načrta. To se pa ni zgodilo zaradi nedoslednosti ali spremembe angleškega stališča, temveč zato, ker se je v temelju spremenilo splošno stanje v Evropi ob priliki nacionalistične revolucije v Nemčiji. V samem Berlinu se s posebnim ponosom tako zelo poudarja, da sedanja Nemčija ni prav v ničemer bivša Nemčija in bo moral zato spreminiti v istem smislu svoje mnenje in prepričanje tudi ves ostali svet. Konservativni list »Morning Post« je v svojem komentarju najkrajši, pa tudi najjasnejši: »Ničesar ni mogoče ukreniti niti skleniti pred 12. novembrom, ko bo v Nemčiji izveden plebiscit«. Istega mnenja je tudi angleška vlada, kar je pokazala na svoji predsedniški seji.

LONDON, 20. oktobra. Razorožitvena pogajanja so bila odgodena, ker je splošna želja, naj se o tem vprašanju sploh ne razpravlja pred končanim nemškim plebiscitom. Velesile bi sicer mogle nadaljevati razgovore brez Nemčije in celo skleniti razorožitveno konvencijo brez nemškega sodelovanja, toda nihče noče napram Nemčiji porušiti prav vseh mostov in se postaviti na stališče, ki bi moglo napraviti Nemčijo še bolj trmo-glavo. Ni izključeno, da ne bo Macdonald ob Novem letu sklical konferenco štirih velesil, ki naj bi sklepala o usodi pakta štirih velesil.

Izvolitev novega predsedstva senata

PRESEDNIK DOSEDANJI MINISTER DR. TOMAŠIČ. PODPRESEDNIKA DR. PLOJ IN DR. KRULJ. — PREDSEDSTVO SKUPŠČINE OSTA LO STARO.

BEOGRAD, 20. oktobra. Narodna skupščina in senat sta otvorila danes svoje redno jesensko zasedanje. Seji senata je predsedoval starostni predsednik Ivan Iribar, ki je prečital najprej odlok o demisijski kmetijskega ministra dr. Tomašiča in začasni poveritvi izpraznjenega resorja ministrskemu predsedniku dr. Srskiću, nakar

je senat izvolil bivšega kmetijskega ministra dr. Tomašiča za svojega predsednika, senatorja dr. Ploja in dr. Krulja pa za podpredsednika. Na enak način se je izvršila izvolitev novega predsedstva v narodni skupščini, ki pa je ostalo nespremenjeno s predsednikom dr. Kumanudijem na čelu.

Zapiranje Jugoslovanov v Italiji

LJUBLJANA, 20. oktobra. Aretacije Slovencev v Italiji, ki so brez vsa ke podlage, so izzvale v vsej Sloveniji silno ogorčenje in razburjenje. Inž. Dedek, njegov šofer Bešter in železniški ključavničar Mekinda, kakor tudi ostalih 30 Slovencev iz okolice Postojne, so bili aretirani brez vsake podlage, pač pa zahtevalo italijanske oblasti v njihovo zameno izpustitve italijanskih vohunov, ki so opravljali svoj izdajalski posel na našem ozemlju in so bili zato obsojeni od naših sodišč na daljše zaporne kazni, ki jih odsedavajo v naših kaznilnicah. Vsa naša javnost je močno razburjena in se vprašuje, ali smejo naši potniki sploh še v Italijo, ker obstaja resna nevarnost, da bodo v trenutku, ko prestopijo italijansko mejo, aretirani in zaprti v zaporih ali taboriščih.

FRANCOSKE FINANCE.

PARIZ, 20. oktobra. Kakor poroča včerajšnji juturnji »Le Journal«, je

predsednik vlade Daladier, ko je odhajal s seje finančne komisije, izjavil: »Mi ne bomo prisiljeni zaprositi šest milijard frankov pri francoski Narodni banki. Tisti, ki je danes vladar položaja, je stanje državne blagajne. Prav ta državna blagajna je mogla doslej vedno zadoščati vsem svojim obveznostim. Prihodnje leto pa bo treba preskrbeti kakih 22 milijard frankov za kritje obveznosti iz leta 1924., ki znašajo 10 milijard frankov v bonih.«

BORAH O ZVEZI Z RUSIJO.

PARIZ, 20. oktobra. Ameriški senator Borah je po vestih iz Washingtona izjavil, da bi izboljšanje odnošajev med Ameriko in Rusijo močno okrepilo položaj Združenih držav v Tihem oceanu, zlasti napram Japonski, na drugi strani pa bi izdatno pospešilo svetovno razorožitev. Pa tudi nevarnost komunizma se izgublja tem hitreje, čim tesnejši so stiki sovjetov s kapitalističnimi vladami.

ANGLEŽI PROTI ITALIJANSKEMU ROVARENJU NA MALTI.

MALTA, 20. oktobra. Po odredbi guvernerja so za mesec dni prepovedana vsa zborovanja in vse demonstracije.

Prekinitev odnošajev med ČSR in Vatikanom

SPOR MED ČESKOSLOVAŠKO IN VATIKANOM SE VEDNO BOLJ POOSTRUJE. — CIRIACCI ZAPUŠČA PRAGO.

PRAGA, 20. oktobra. Prelom diplomatskih odnošajev med Vatikanom in českoslovaško vlado je skoraj neizbežen. V Prago je pravkar prišel msgr. Panizzo, ki je prevzel vodstvo tukajšnje papeške nunciature iz rok dosedanjega nuncijskega msgr. Ciriaccija. Te agende pa se bodo omejile itak le na varstvo arhivov. Mnogo kritike posveča praški tisk dejstvu, da je nuncij izjavil, da prav rad zapušča Českoslovaško, ker mu tako ne bo treba prisostvovati proslavi českoslovaškega narodnega osvobodjenja. Kakor se poroča, bo Vatikan poročil prekinitev medsebojnih odno-

šajev šele po odpotovanju svojega nuncijskega, to je prihodnjim teden.

ANARHIJA NA KUBI.

KUBA, 20. oktobra. Otok je sedaj pozorišče strašnih volilnih borb in agitacije. Posebno živahni so vojaki in ekstremisti. Minister za delo je izjavil, da bo dobil ekstremistični sindikat prav kmalu pravico do legalnega obstoja, pa niti to ni moglo pomiriti delavcev. Policija je aretirala Rusa Pjotra Stodolskega, šefa sovjetske delavske sladkorne rafinerije v Semadu v provinci Kamague. Vsi pričakujejo, da se bo zopet vrnil na otok pregnani predsednik Machado, ki bo uničil vse dosedanje ukrepe nove vlade.

Dnevne vesti

Važno opozorilo volilcem in volilkam v Delavsko zbornico

Nekateri volilci so še vedno v zmoti, da volijo na volišču, ki je v njihovem stanovanjskem rajonu. Vsakdo voli v kraju, kjer je zaposlen in ne kjer stanuje. Pazite na to, da ne boste v nedeljo hodili na napačna volišča! Če je kdo na pr. zaposlen odnosno dela v Gosposki ulici ali sploh kje v I. mestnem okraju, stane pa v Frankopani ulici, voli na 1. volišču v telovadnici dekliške meščanske šole na Slomškovem trgu. Pazite torej: VOLITE NA VOLIŠČU, KI JE V OKRAJU, KJER STE ZAPOSLENI IN NE, KJER STANUJETE!

Nujen poziv vsem predsednikom rednih krajevnih volišč za volitve v Del. zbornico

Po končni ugotovitvi volilnih rezultatov ob 17. uri morajo vsi predsedniki rednih krajevnih volišč takoj telefonično ali brzojavno, oziroma po najhitrejši drugi prometni poti sporočiti končne volilne rezultate Osrednji volilni pisarni za bivšo mariborsko oblast v Mariboru, Cankarjeva ulica 1. Kličite telef. števil. 26-68 ali 24-40. Brzojavni naslov: Osrednja pisarna, Maribor, Cankarjeva ulica. Osrednja volilna pisarna za bivšo mariborsko oblast v Mariboru.

KJE BODO OBRATNA VOLIŠČA? Delavci in delavke Hutterjeve tovarne volijo jutri v soboto od 11. do 16. ure v otroškem vrtcu v Erjavčevi ulici; delavci in delavke Braunove tovarne volijo v gostilni »Pri zelenem vencu« od pol 12. do pol 16. ure; Thomove tovarne volijo v ženskem učiteljski na Zrinjskega trgu od 13. do 17. ure; delavci in delavke Schonkega tovarne volijo v gostilni »Balkan« v Linhartovi ulici od 11. do 17. ure; delavci in delavke tovarne Doctor in drug volijo v gostilni Rosman, prej Colnik, od 11. do 16. ure; delavci in delavke Dervuške opekarne volijo v narodni gostilni poleg opekarne od 13. do 18. ure; delavci in delavke tovarne »Kovina« pa volijo v obratu, in sicer v garderobi od 11. do 17. ure. Delavci in delavke omenjenih tovarn morajo voliti na obratnih voliščih, ker v nedeljo ne bodo smeli voliti na rednih krajevnih voliščih. Vsi pa bodo volili z modro glasovnico!

Volilec krajevnih volišč, ki volijo pismeno! Mnogi volilci, zaposleni v obratih, ki so oddaljeni nad 5 km od njihovega krajevnega volišča, so mnenja, da morajo voliti pismeno po pošti in zato nimajo pravice voliti osebno na svojem krajevnem volišču. Tem sporočamo: Vsi volilci, katerih sedež obrata je nad 5 km oddaljen od rednega krajevnega volišča in niso iz kakršnihkoli razlogov volili pismeno, morajo voliti osebno na svojem rednem krajevnem volišču v nedeljo 22. t. m.

Gospodinj! Opozorite svoje pomočnice (kuharice, sobarice, služkinje itd.), da morajo v nedeljo tudi one voliti. Poučite jih tudi, kako se voli: Na volišču bo dobila vsaka od predsednika kuverto in tri glasovnice, modro, rdečo in belo. Nato bo odšla v poseben prostor poleg volilnega lokala, kjer bo sama. Tam mora rdečo in belo glasovnico pretrgati na dvoje, modro pa pustiti celo. Vse tri glasovnice, tudi obe pretrgani, naj da v kuverto in jih zalepi. Zalepljeno kuverto odda predsedniku volišča. Opozorite jih zlasti: Modra glasovnica je nacionalna in mora ostati cela, ostali 2 glasovnici sta ena punktaška, druga pa marksistična, ki ju je treba raztrgati. In še to, če vaša uslužbenka nima drugačne listine, s katero bi se lahko legitimirala, ji napišite vi potrdilo, da je pri vaš uslužbeni. Podpišite svoje ime razločno in s točnim naslovom. Pazite pa tudi na to, da boste poslali svoje pomočnice na volišče, ki je v vašem okraju. Seznam vseh mariborskih volišč po okrajih bomo objavili v »Večerniku«, zato pazljivo čitajte naš list, ki bo prinesel vsa navodila glede volitev v Delavsko zbornico.

Trgovci, obrtniki, gospodarji! V nedeljo 22. t. m. imajo vaši delojemalci pravico voliti v Delavsko zbornico. Poskrbite, da bodo volili vsi! Če kateri izmed

njih niso dovolj poučeni, je vaša dolžnost, da jih poučite kako in kje naj volijo. Če si tudi sami niste popolnoma na jasnem, pazljivo prečitajte gornja navodila »Gospodinjam«. Opozorite vse svoje nameščenice, da je nacionalna kandidatna lista le ona, ki ima modro glasovnico. Druge barve, rdeča in bela, so nasprotniške. Zato mora ostati samo modra glasovnica cela, ostale pa je treba raztrgati. Zavedajte se vsi trgovci, obrtniki in gospodarji, da so nedeljske volitve zelo važne za vas, ker vam ne more biti vseeno, kdo bo odslej gospodaril v Delavski zbornici. Pobriganite se zato v lastnem interesu za nedeljske volitve.

Delavci in nameščenici! Za volitve v Delavsko zbornico ne dobite posebnih legitimacij. Nekateri volilci so v zmoti, ker mislijo, da jim bo glavni volilni odbor poslal na dom legitimacije, s katerimi bodo šli na volišče. Ne glavni volilni odbor in tudi ne krajevni ne bosta razposiljala nikakih legitimacij. Vsak volilec naj gre sam na volišče in naj vzame s seboj kakršnokoli legitimacijo, da se izkaže, kdo je, če ga na volišču ne bi nihče osebno poznal. Ne čakajte torej na uradne legitimacije ali pozive. Pojdite sami na volišče in opravite svojo volilno dolžnost! Dajte glasove listi nacionalnega delavstva in stanovski listi nacionalnega nameščenstva! Volite vsi z modro glasovnico!

Odlikovanje. Z redom jugoslovanske krone 4. stopnje je odlikovan upravnik delavnic državnih železnic v Mariboru g. Aca Jović. Odlikovanec se je še v Nišu, kjer je bil več let, uspešno udeleževal pri raznih nacionalnih in kulturnih organizacijah in je tam obnovil železniško pevsko glasbeno društvo »Konstantin«. Ko pa je prevzel vodstvo mariborskih železniških delavnic, ki so bile znane kot leglo nemščstva - na bivšem Spodnjem Štajerskem, je z večjo roko očistil tudi mariborske delavnice, da je zavel v njih nov nacionalni duh. Odlikovancu naše iskrene čestitke!

Iz carinske službe. K glavni carinarnici v Mariboru je premeščen carinik Vladimir Kramer iz Gjevglje.

Socijalna zaposlitev. Postaja za socijalno skrb rekonvalescentnih delavcev v Mariboru sporoča, da išče njen član, 21letni elektromonter primerne zaposlitve, bodisi kot elektrik ali slično. Prosilec je absolviral 4 razrede meščanske šole, večje je slovenskega in nemškega jezika in je že 4 leta pomočnik. V svoji stroki je bil že zaposlen tudi v tekstilni tovarni. Postaja vljudno prosi podjetja, ki rabijo slično moč, za sprejem tega člana. Vsa pojasnila daje omenjena postaja, ki posluje v palači OUZD, Maribor, Marijina ulica 13.

Ljudska univerza. Francoski komorni trio, v soboto 21. t. m. v kazinski dvorani. O umetnikih, ki bodo tokrat nastopili, piše dunajski »Neues Wiener Abendblatt« dne 22. XI. 1932 med dr.: »Večer je bil namenjen v glavnem francoski glasbi. Dve skladbi Roussela, ena sonata Honeggerja in Koncertni duo za violino in čelo češkega komponista Martinuja. Zadnja skladba je posebno mična zadeva. Oba instrumenta sta v prijetnem dialogu. Na to pripoveduje čelo neko otožno zgodbo (Honegger napravi to posebno lepo in izrazito), kateri sledijo prekopicavaajoče se pasaži, ki dospejo do efektnega zaključka. Poslušalci so si izprosili ponavljanje. Tehniško izredno težke skladbe so se izvajale na upravnem načinu.«

Napad iz zraka na naša mesta. Kakor na druga mesta v naši državi bo v najkrajšem času organiziran tudi fingiran letalski napad na naša mesta, in sicer na Maribor, Celje in Ljubljano.

Strokovni izpiti carinskih uradnikov. V oddelku za carine v finančnem ministrstvu se vrše te dni strokovni izpiti carinskih uradnikov. Izpit opravlja 30 kandidatov.

Lutkovno gledališče Sokola Maribor. V Narodnem domu ponovi v nedeljo 22. t. m. ob 16. uri pravljico igrano v 4 dejanjih »Gašperček v peklu«.

Hotel Halbwidl. Jutri v soboto koncert. Specialitete: krvave in kašne klobase. Vinski most. V nedeljo koncert.

Zahvala volilcem. Krajevna organizacija jugoslovanske nacionalne stranke na Pobrežju se najtopleje zahvaljuje vsem volilcem združenih občin Pobrežje, Tezno, Zrkovci in Dogoš, ki so pri nedeljskih občinskih volitvah pripomogli do tako častnega uspeha. Radi tega poziva vse volilce, ki bodo volili tudi v nedeljo pri volitvah v Delav. zbornico, naj volijo z modro glasovnico, ostale tri, belo, zeleno in rdečo pa naj raztrgajo na dvoje ter tako pokažejo svoje zaupanje možem poštenja, ki kandidirajo na modri kandidatni listi nacionalnega delavstva in na stanovski listi nacionalnega nameščenstva. Storitvi moramo vse, da bo naše delavstvo in nameščenstvo dobilo svoj parlament, ki bo le če bo nacionalen mogel uspešno zastopati interese našega delavstva.

Kdor še ne pozna Plečnikovih umetnin, cerkve v Bogojini, kdor še ne pozna prekmurskih drevoredov, topolov in kdor še ne ve, kako lepo je naše dolensko Prekmurje, ta se bo udeležil v nedeljo izleta, ki ga priredi »Putnik« obenem z Zgodovinskim društvom in Ljudsko univerzo v Prekmurje. Prijave sprejema »Putnik«.

V soboto 21. oktobra veliki film največje- ga režiserja Nemčije Fritza Langa

Testament dr. Mabuse

GRAJSKI KINO

Dodatni davek na poslovni promet za peke, slaščičarje in izdelovalce testenin. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo glede dodatnega davka na izdelovalce moke. Dodatni davek 3% se pobira od cene za predelano blago, ne pa od vrednosti materiala. Ta davek morajo plačati peki, slaščičarji, tovarnarji in izdelovalci testa od prodajne cene, to je od cene, ki se dobi pri prodaji takih izdelkov.

Kongresa hotelskih, kavarniških in gostilniških uslužbencev. V Beogradu bo 7. in 8. novembra kongres hotelskih, kavarniških in gostilniških uslužbencev, ki so organizirani v posameznih stanovskih organizacijah. Kongresa se bodo lahko udeležili tudi gostje. Vsi se morajo 5 dni pred kongresom prijaviti pri svojih organizacijah, kjer bodo dobili tudi vsa podrobna navodila in informacije.

Radio Ljubljana. Spored za soboto 20. t. m. Ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, plošče; 18: plošče, stanje cest; 18.30: zabavno predavanje, predava prof. Šest; 19: »Ljudski nauk o dobrem in zlu«, predava dr. Veber; 19.30: zunanji politični pregled, predava dr. Jug; 20: prenos iz »Uniona«, koncert »Trboveljskih slavčkov« pevskega zbora »Trboveljski Zvon« in pianista Cirila Ličarja; 22: čas, poročila, plošče; 23: konec.

Grajski kino. Petek zadnji dan »Hrepenenje 202«. V Soboto 21. t. m. se začne zopet velika senzacija za Maribor. »Testament dr. Mabuse«, vefilm znamenitega režiserja Fritza Langa. O tem vledelu piše kritika sledeče: »Testament dr. Mabuse je eden najzanimivejših filmov, kar jih je bilo napravljenih v zadnjih letih. To ni kakšen navaden film, to je veliko delo velikega režiserja Langa. Ta film je bil napravljen z velikanskimi gmočnimi sredstvi: 25 milijonov dinarjev so znašali stroški produkcije.« V predpripravi veliki film: »Zvezda Valencije«, Liane Haid, Ossi Oswalda.

Kino Union. Radi velikega zanimanja igra film »Pesem sveta« do vključno ponedeljka. Film, ki je dosegel do danes največji uspeh. Poje najboljši tenor sedanosti Schmidt, znan po petju iz radia. Dejanje se vrši v Rimu in Benetkah. Poleg divnega petja prekrasni posnetki Rima in Benetk.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravila uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in delo vitko

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 20. oktobra. Zaprt.

Sobota, 21. oktobra ob 20. uri »Roksi«. Znižane cene.

Nedelja, 22. oktobra ob 15. uri »Pastirček Peter in kralj Briljantin«. Otroška predstava. Premiera. Ob 20. uri »Rože v snegu«.

»Roksi« prvič pri znižanih cenah. Connersova veseloigra »Roksi« radi svoje lahke in pristrčne zabavne vsebine splošno ugaja ter je pri vseh dosedanjih uprizoritvah dosegla popoln uspeh. To veseloigro ponove prvič po znižanih cenah jutri v soboto.

Prva letošnja otroška predstava bo v nedeljo 22. t. m. ob 15. uri. Uprizorili bodo velezabavno pravljico igrano »Pastirček Peter in kralj Briljantin«. To učinkovito otroško delo se godi na Prepadnih planinah, na premožni kmetiji ter v domovanju hudobne čarovnice Hudamora. Ima štiri dejanja, izmed katerih bo tretje, (ko se na Prepadnih planinah gode čudne coprnije) deci prav posebno všeč. Nastopijo Dragutinovičeva (Nanča), Gorinškova (Hudamora), Savinova (Čipcop), Barbičeva (Lizika), Gorinšek (Gašper Siratka), Blaž (Peter), Tovornik (Mrvar) in mali Mohor (kralj Briljantin). Režira H. Tomašič. Kdor kupi pri tej predstavi vstopnico za sedež, lahko pripelje s seboj enega otroka do štirih let, če ga med predstavo drži v naročju.

»Rože v snegu« so se takoj ob premieri občinstvu zelo priljubile. V prvi vrsti gre to na rovaš divne glasbe te operete, ki jo je po Löweju, znamenitem skladatelju balad, uglasbil Oskar Jascha. Prihodnja ponovitve tega uspešnega dela bo v nedeljo 22. t. m. zvečer. Pri tej opereti je v orkestru tudi harfa.

Pri lenivosti črevesa, boleznih jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke, odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravnava »Franz Josefova« voda izborna delovanje črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Iz mrzle tujine. Tisoči in tisoči so odšli iz naše države v tujino s trebuhom za kruhom. Ker pa je tudi v tujini zavlada kriza in brezposelnost, se sedaj naši ljudje vračajo izčrpani in lačni iz mrzle tujine v domovino. V našo banovino se je v letošnjem maju, juniju in juliju vrnilo 93 izseljencev. V avgustu, septembru in prvi polovici oktobra se je vrnilo okrog 50 izseljencev. Vsi so bili v tujini že dalje časa brez posla, mnogi so čakali na zaslužek že po več mesecev, nekateri celo po več let. Več naših ljudi pa so tudi francoske in nemške oblasti izgnale brez povoda, ali pa so jih osumile komunizma samo zato, da bi se jih na ta način lahko odkrižale. Vsi izseljenci se vračajo brez sredstev in si morajo iskati zatočišča v svojih domovinskih občinah. Nehote se moramo pri tem spomniti na tujce, ki so zaposleni po naših tovarnah in obratih, in prejemajo za svoje delo masne plače. Tujina nam vrača naše ljudi, mi pa prizanašamo tujcem pri nas in se jim ne upamo skriviti niti lasu na glavi.

Brez sledu. Za vlomilci v trgovino urarja in optika Josipa Petelna na Grajskem trgu ni nobenega sledu. Vlomilci so zaenkrat srečno odnesli pete, čeprav je bil na nogah ves varnostni aparat po vsej naši banovini in tudi izven nje ter celo v sosednjih državah. Prav verjetno je, da so vlomilci člani dobro organizirane najbrže mednarodne vlomilske tolpe, ki se znajo spretno skrivati pred varnostnimi organi.

Dve nezgodi. V Rušah je včeraj 26letnemu delavcu Ignacu Verblacu med vožnjo padlo kolo na desno nogo in mu jo hudo poškodovalo. V Rogozji pa se je opeknel s kropom 8 mesecev stari delavec sinček Viktor Žitko. Oba se zdravita v mariborski bolnišnici.

Soseda med seboj. V Pečkah pri Makolah sta se predinočnim sprla soseda 26letni poljski delavec Rok Kolar in Matija J. Med prepričkom je Matija segel po rožu in ga zabodel Kolarju 4 krat v plečo in v levo roko. Hudo ranjenega so Kolarja preveljali v mariborsko bolnišnico.

Volitve v Delavsko zbornico

DELAVSKA IN NAMEŠČENSKA ZBORNICA V NEVARNOSTI!

Volilci! Ne pozabite, da je poseben oddelek za nameščence z lastno samoupravo v Delavski zbornici še vedno v nevarnosti! Že s sedanjim volilnim redom je marksistična večina D. z. hotela odpraviti posebne kurije in ločene volitve za nameščence.

Pri zadnji skupščini D. z. v Ljubljani, dne 6. avgusta 1933 je uprava predložila nov volilni red delegatom šele na dan skupščine, očitno v upanju, da delegati pri obsežnosti volilnega reda tik pred glasovanjem ne bodo pozorni na § 18., ki ni več vseboval predpisa ločenih kurij za liste nameščencev.

Zveza društev privatnih nameščencev in njeni delegati pa so vkljub temu prišli na to nakano, ki je hotela oropati nameščensko vsakega upanja na samostojno zbornico. Tudi nedelegati, predstavniki raznih organizacij, so vložili zoper nakano ostre proteste ter naložili zvezi-nemu delegatu v D. z., da izreče zoper pretečo krivico oster protest pred skupščino.

Kazoj na številne proteste posameznih organizacij, je navedel zvezin refe-

rent g. Dragotin Gilčvert toliko tehtnega gradiva ter apeliral na uvidevnost in čut pravičnosti vseh delegatov, da je slednjič skupščina osvojila stavljeni predlog ter sprejela v volilni red dodatke, da volijo zasebni nameščenci v posebni kuriji ločeno deset kandidatov in deset namestnikov.

Da ni bilo Zveze in njenih delegatov v D. z., bi bila posebna kurija za nameščence v dravski banovini odpravljena, kakor je odpravljena v ostalih štirih Delavskih zbornicah naše kraljevine, kjer morajo nameščenci voliti skupno z delavci. V D. z. v Beogradu se je pri zadnji skupščini 6. avgusta 1933 tudi zavzel delegat iz vrst nameščencev za posebno nameščensko kurijo, toda ni uspel s svojo zahtevo, ter je ostentativno zapustil dvorano.

V nedeljo izkažimo svoje priznanje delu in previdnosti Zveze s tem, da volimo njeno m o d r o listo in s tem povečamo v D. z. število onih delegatov, ki se odločno potegujejo za samostojno nameščensko zbornico!

Zmaga državne misli v konjiškem okraju

Sijajen uspeh pri nedeljskih občinskih volitvah je globoko odjeknil v srcih nacionalnih ljudi našega okraja, ki jim je ob enem rezultat volitev največje zadovoljenje za trudapolno in požrtvovalno delo v zadnjih letih. Od sedmih novih velikih občin našega okraja, smo dobili v svoje roke šest občin, le ena občina (Tepanje) je prišla v roke opozicije. Njihova kandidatna lista pa ima toliko hrib, ki so nastale radi nepoznavanja zakonitih predpisov, da je pričakovati, da bo tudi ta lista razveljavljena in pride še tepanjska občina v naše roke.

Že kako uro po končanih volitvah se je zbralo v Konjicah mnogo občinstva iz okraja, zbrali so se na trgu številni tržani ter pričeli navdušeno prepevati in vzkljkati jugoslovanski ideji. Spontano se je formiral sprevod, mladina je prihitela z lampioni in s cveticami, baklje so zagorele in strumno je priigrala na trg priljubljena naša godba »Dravinja«. Ogromna množica nacionalnega občinstva je korakala po vseh ulicah našega trga, ves čas navdušeno pozdravljana z okni in končno se ustavila pred hišo novoizvoljenega župana jugoslovanskih Konjic, g. notarja Rada Jereba. Z okna Jerebove hiše je pozdravil najprej g. dr. Ervin Mejak, ki je poudaril velik pomen uspeha pri občinskih volitvah za naš okraj, pohvalil izredno discipliniranost in agilnost naših ljudi, nakar je pristopil k oknu g. župana Rado Jereb, ki se je s pristranskimi besedami zahvalil vsem delavcem, ki so pomagali pri pripravi in na dan volitev ter se zahvalil volilcem za izkazano zaupanje. Množica mu je neprestano vzkljkala med njegovim govorom. Povzel je besedo domači narodni poslanec gosp. Karel Gajšek, ki je zlasti poudarjal, da je še posebno vesel sijajnega uspeha pri volitvah v našem okraju, ker bo odslej njegovo delo v skupščini lažje, ko ima za seboj jugoslovansko idejo in jugoslovanska državna politika tako mogočno armado volilcev našega okraja. Pristrčno in preprosto je pozdravil zbrano množico in se zahvalil svojim volilcem novoizvoljeni župan velike občine Konjice-okolica, g. Pavel Konec.

Sprevod je nato krenil do okr. glavarstva, kjer ga je z okna pozdravil gospod okrajni glavar dr. Mate Suhač, kateremu je mnogoštevilna množica priredila pristrčne ovacije. Nato je godba zaigrala državno himno, množica pa je krenila na povabilo gosp. župana Rada Jereba v Narodni dom na prijateljski sestanek, na katerem so govorili gg. notar Rado Jereb, Alojzij Križnič, dr. Ervin Mejak in Pavel Konec. Tekom večera so prišli v Narodni dom številni naši volilci iz vseh večjih krajev okraja, z njimi pa tudi novoizvoljeni predsedniki občin, katere je zbrano občinstvo dvignilo na rame in med velikim navdušenjem nosilo po dvorani. Bilo je toliko iskrenega navdušenja, kakor so ga Konjice videle morda

le še ob nastanku Jugoslavije v oktobrskih dneh l. 1918.

Občinske volitve so končane, sedaj pa pride veliko delo v novih občinah. Prepričani smo, da bo delo naših ljudi uspešno v korist občanov in v korist naše velike domovine Jugoslavije.

Sokolski dom v Studencih

Ko so spomladi studenški Sokoli na izrednem občnem zboru sklenili, da bodo še v tem letu zidali, so ljudje radovedno povpraševali, kaj nameravajo zidati, češ, Sokolski dom že imajo. Še bolj čudno se jim je zdelo, ko so slišali, da je postal dom premajhen. Res premajhen je postal; telovadnica, v kateri se je vadilo dan za dnem vsak teden po deset oddelkov, je komaj zadostovala za telovadbo, dramski in pevski odsek sta se borila za preostale ure, Gašperček pa je že lani pobral svojo culo in oder in se preselil k Spureju, ker zanj ni bilo ne prostora ne časa. Pomanjkanje prostorov je postajalo vedno večje, edina rešitev je bilo — zidanje! Izmed vseh predlogov je bil najboljši sedanji.

Odbor je po vsestranskem razmotrivanju in dejstvu, da v blagajni ni bilo mnogo denarja (zdaleka ne toliko, kakor je potreboval), sklenil, da upošteva sedanjo gospodarsko krizo in bo dom samo prezidal. Stavbeni odbor pod vodstvom br. C. Hočevarja je izdelal na podlagi načrtov in stroškovnikov svoj proračun in način kritja.

Pričelo se je delo. Začeli so kopati temelje. Kulukarji so prihajali dan za dnem na delo, večinoma vsi so redno opravljali svoje obveznosti: po 24 ur dela! Stavba je hitro napredovala. Na domu, ki je dobil s prizidavo popolnoma novo lice, se izvršujejo zadnja dela, ki bodo do sobote, dne 21. t. m., ko bo otvoritev nove dvorane, že po večini gotova.

Dom je popolnoma na novo urejen, prizidala se je k sedanji telovadnici mala dvorana s stalnim gledališkim 6×9 m velikim odrom. Telovadnica je na novo urejena, položila so se parketna tla in orodje se je pomnožilo. Vestibul se je povečal. V njem bo tudi garderoba za občinstvo. Poleg telovadnice bo tudi kopalnica s prhami in umivalniki. Med telovadnico in malo dvorano se je napravila zložitljiva stena tako, da bo v primeru večjih prireditvev tvorila en prostor v izmeri 250 kvadratnih metrov.

Studenškemu Sokolskemu društvu gre posebno priznanje za vztrajno delo, ko se v težkih časih ni strašil niti dela niti gmotnih žrtev, da poveča svoj dom.

Iznajditelj vazeline umrl.

Iz Newyorka se poroča, da je umrl v državi New Jersey v starosti 96 let znani kemik Chesborough, ki je izumil vazelino. S svojo iznajdbo si je Chesborough nagradil ogromno premoženje in se splošno smatra za enega najbogatejših Američanov.

ALBUS terpentinovo milo
za vse dni-in za vse perilo.

Sport

Pred začetkom zimsko-sportne sezone

Okrožnica Mariborske zimskosportne podzveze vsem članom MZSP.

Mariborska zimskosportna podzveza si je pred začetkom zimske sezone stavila nalogo, propagirati za čim večji razmah zimskega sporta ter tujskega prometa v našem okolišu. Dolžnost vseh članov MZSP je, pomagati izvršiti to nalogo z vsestransko podporo. Radi tega poziva MZSP svoje člane, da zastavijo vse svoje sile, vso dobro voljo, da se doseže to, kar si želimo. Upravni odbor MZSP bo skušal zadovoljiti vse, ako bo našel pravo razumevanje svojih članov.

Mariborska zimskosportna podzveza bo izdala 1. decembra t. l. celotni zimskosportni program podzveze kot svojih članov. V tem programu bo po datumu in po krajih razviden spored, in sicer: tekme, tečaji, izleti itd. Nadalje bo program obsegal vse, kar je zimskemu sportu nikoli potrebno vedeti. MZSP opozarja svoje člane, da morajo biti vsi podatki točni ter se morajo upoštevati. Podatki za tečaje in izlete se bodo objavili neizpremenjeni, med tem, ko se bodo termini za tekme pri podzvezi redigirali in priredili tako, da se bodo strinjali s splošnim programom, da ne bo po več tekem istega dne. Vse podatke je treba poslati na MZSP, in sicer najkasneje do 10. novembra. MZSP pričakuje, da ne bo člana, ki bi izostal ter morebitno pokazal na mrtvilo, ki ne sme nastati v nobenem društvu. Stroški za izdajo tega programa, ki bo tiskan v žepnem formatu s sliko na prvi in zadnji strani, se bodo krili z inserati. Vsak član je dolžan pre-

skrbeti najmanj en oglas, da se s tem omogoči izdaja prospekta.

V naslednjem programu MZSP, po katerem naj sestavi vsak član svoj razpored.

7. januarja: Hokeyska tekma in propagandno drsanje v Mariboru. (MZSP.)
14. januarja: Klubski dan, obvezen za vse člane MZSP.

21. januarja: Tekma na 18 km za prvenstvo Slovenije v okolici Maribora. (MZSP.) V primeru slabega vremena bo tekma na Pohorju. Popoldne bo na Tez-nem motoskijoring MZSP in »Peruna« Maribor.

28. januarja: Skakalna tekma za prvenstvo MZSP na skakalnici v Betnavi. Če bo neugodno vreme bo tekma pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

4. februarja: Slalomska tekma za prvenstvo MZSP pri Celjski koči. Prireditelj SPD Celje.

11. februarja: Državno prvenstvo v teku in skokih v Planici. Prireditelj JZSS.

25. februarja: Predavanje gosp. Gnidovca iz Ljubljane o smučarstvu. Naslednji dan, t. j. 26. februarja, pa bo gosp. Gnidovec predaval o sodniški funkciji.

Od 1. do 14. januarja priredi Mariborska zimskosportna podzveza tečaj za tekmovalce pri Seniorjevem domu pod vodstvom priznanega zvezinega učitelja. Prijave sprejema MZSP do 1. decembra t. l., ker se bo tečaj uvedel samo, če bo zadosten odziv.

Sodniški izpiti za sodnike v teku bodo v začetku sezone, za skakanje pri skakalni tekmi 28. januarja. Prijave sprejema MZSP do 1. decembra.

Naposled prosi MZSP vse člane, da javijo svoj točen naslov, kakor tudi ime na celotnega odbora. Smuk! MZSP.

Sodniki za nedeljske prvenstvene tekme. Odbor za delegiranje sodnikov pri LNP je delegiral za nedeljske prvenstvene tekme tele sodnike: v Celju Čakovčiči SK:SSK Celje g. Cimpermana iz Ljubljane, v Čakovcu Gradjanski:SK Svoboda (Maribor) g. Nemeč iz Maribora, v Murski Soboti Panonija:SK Ptuj g. Bizjaka iz Maribora.

SK Svoboda, nogometni odsek. Drevo ob 20. sestanek prvega moštva v Delavski zbornici. Radi gostovanja v Čakovcu udeležba strogo obvezna. Naprosiša se blagajnik g. Ružič, da se sestanka udeleži. Načelnik.

Medklubski odbor LNP, službeno. V Ptuj se odigra v nedeljo 22. t. m. ob 15. poskusna tekma SK Drava:SK Mura. Službujoči odbornik g. Zamuda. Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Nedeljsko tekmo SK Drava:SK Mura v Ptuj sodi g. Bergant.

Izredni občni zbor Mariborske zimskosportne podzveze. MZSP sklicuje izredni občni zbor za 26. novembra t. l. ob 9. uri v Aljaževi sobi hotela »Orle« v Mariboru. Dnevni red: 1. Sprejem podzveznih pravil, ki so bila že sprejeta pri zveznem občnem zboru. 2. Zimskosportni program 1933/34. 3. Raznoterosti. V slučaju, da bi ob določenem času ne bilo navzočih zadostno število članov, bo občni zbor pol ure kasneje, ne oziraje se na število navzočih članov. Pravila so bila že svoječasno poslana članom. Na večer pred občnim zborom bo imel g. Ante Gnidovec iz Ljubljane predavanje o smučarstvu, po občnem zboru pa bo predaval za sodnike. Predsednik.

Mariborska zimskosportna podzveza sporoča, da bodo izpiti za sodnike v teku dne 6. januarja 1934 v Mariboru.

Zbor nogometnih sodnikov, poverjenstvo Maribor, službeno. Drevo ob 19. se-

stanek vseh sodnikov pri »Orlu«. Dnevni red: Občni zbor ZNS v Beogradu.

Ptuj

Dvojni uboj v Braslovcih pri Polenšaku, o katerem smo obširno poročali, je kolikortoliko pojasnjen. Posestnika sin Alojz Petek, ki je oddal usodne strele na brata Lajha, priznava dejanje, zagovarja se pa s silobranom. Streljal da je še le tedaj, ko je videl svojega očeta Martina Petka v nevarnosti, da ga omenjena brata ubijeta. Orožniki iz Juršincev so našli tudi puško, s katero je Alojz Petek streljal. — Je to puška repetirka modernega sistema in ni čuda, da je imela krogla tako strahovit učinek, da sta od ene krogle padla smrtno zadeta kar 2 človeka. Preiskava se nadaljuje.

Prijet goljuf. Policija je aretirala 33letnega brezposelnega trg. potnika Srečkota Klemenčiča iz Razvanja pri Mariboru radi goljufije. Strankam se je predstavljaj kot zastopnik Schichtove tovarne. Sprejemal je naročila pod zelo ugodnimi pogoji, inkasiral razne zneske, katere pa je seveda porabil za sebe. Možakar je star gost ptujskih zaporov; bil je v tekočem letu od okrajnega sodišča v Ptuj že 4 krat kaznovan radi goljufije in odsedel za to 7½ mesecev zapora. Peča se tudi z zavarovanjem in izvablja ljudem denar, ne da bi bil od kateresibodi zavarovalne družbe za to pooblaščen. Izročili so ga sodišču in sicer v tem letu že petič. Pozneje pride v Maribor, kjer že čakajo nanj radi enakih deliktov. Iz Ptujja je izgnan za vedno.

Kino. V soboto 21. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 22. t. m. ob 18.30 in 20.30 se predvaja film »Ljubezn z neba«. V glavnih vlogah Magda Schneider, Herman Thimig, Szöcke Szakall in drugi. Kot dodatke kulturni film ZKD in Foksov tednik.

Marlj Skalan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

Tako urejeni Oceanopolis bo odprl svoja vrata vesoljnemu svetu. Sporočil bo bratom na vseh petih celinah sveta, da so desetisočletja živeli na dnu Atlantskega oceana potomci naroda tistih Atlantov, ki je nekoč obljudeval šesto celino in hranili ter nadaljevali v njem prastaro kulturo. Sporočil jim bo, da so odslej vsi naši zakladi znanja tudi njihovi zakladi. Sporočil jim bo, da hoče biti zopet žarišče človeškega duha in središče vsega dogajanja na našem planetu. In zopet bo ljudstvo potomcev starih Atlantov dvignilo roke proti solncu, da pozdravi simbol velikega Rāja, stvaritelja sveta in vsega vesoljstva. Oceanopolis pa bo ostal še nadalje prav tak, kakor je sedaj. Oceanopolsko ljudstvo bo nadaljevalo svoje znanstveno delo, gradilo dalje in izpolnjevalo dedščino svojih očetov. Po trdnem prepričanju revolucionarjev je samo to pravo poslanstvo Oceanopolisa, je samo to smisel njegovega obstoja. Živeti tu spodaj pod morjem ločeno od vsega sveta, pomeni živeti samemu sebi in ne privoščiti po isti podobi kakor smo mi ustvarjeni bratom na površini uživanje plodov naših izsledkov. Prepričan sem; gospod predsednik, da boste razumeli in odobrili naše hotenje.

»Predsednik Doljan«, je povzel Jafis, »je povedal čisto določno, kaj hočemo. To je naš program, ki smo si ga bili se-

stavili takrat, ko smo pričeli delo za upor. Doljana smo si izbrali za voditelja zaradi tega, ker je edini človek v podmorju, ki je bil rojen in vzgojen na površini zemlje. Izbrali smo si ga zato, da bo vez, ki naj spoji Oceanopolis, nekdanji Semisiris, zopet z ostalim svetom. S svojim dosedanjim delom je pokazal, da zasluži naše popolno zaupanje, zato smo prepričani, da bo program revolucije tudi izveden. Želimo pa iz vsega srca, da bi se izvrševanje teh velikih smotrov pričelo v pobratenju med obema dosedanjima razredoma, ki naj se izenačita v en sam razred, v narod Atlantov!«

»Slišal sem vaše besede«, je spregovoril Semis Ramis s tihim, presunjenim glasom, »in prepričan sem, da mislite iskreno. Morda je vaša misel bolj pravilna, kakor je bila naša. Morda je za res Oceanopolis nehal biti to, kar je bil nekoč Semisiris in mora zopet postati središče sveta, če hoče opravičiti svojo eksistenco. Nenadoma uvidevam, da mora biti tudi volja velikega Rāja, da ponese njegovo besedo vsemu človeštvu. Zopet naj se razglasi resnica, ki smo jo vedeli, doslej samo mi tu doli. Toda ne morete mi zameriti, če vam odkrito povem, da se ne morem tako naglo vživeti v vaše vse prevračajoče načrte. Bil sem rojen kot potomec Semisov in potomec tistih, ki so pred desetisočletji

določili, da ostani večno skrita eksistenca Oceanopolisa. Izvrševal sem tako poslušno voljo svojih prednikov. Morda imate prav, in zdi se mi celo, da imate prav, toda dovoliti mi morate, da nasprotujem vaši zahtevi. Spoznal sem, da bi bilo ne samo brezuspešno, marveč tudi zločinsko, upirati se z orožjem volji novega rodu, volji nove dobe; zato sprejemam vaš predlog. Izjavljam slovesno, da se odpovedujem časti predsednika in razrešujem dosedanjih dolžnosti tudi ostale člane vlade. Izročam oblast vam z globoko željo v srcu, da ne onečastite svetlega imena naših prednikov in slave celokupnega ljudstva Atlantov, onih, ki so živeli še na celini, ki jo je obsevalo nebeško solnce, kakor tudi onih, ki so bili že rojeni v podmorju. Čuvajte dragocene zaklade, ki smo jih hranili in tako neskončno dolgo let. Hranite jih in pazite, da se ne pogube, kajti v tistem trenutku, ko bi se to zgodilo, bi bilo človeštvo oropano za najvažnejše. Težko se poslavljam od nalog, ki so mi bile naložene že ob rojstvu; težko se poslavljam od dela, ki sem ga opravljal vse svoje dosedanje življenje. Toda, če zahteva nova bodočnost od mene to veliko žrtev, se ji vklanjam. Odstopam...«

S pridržanim dihom so poslušali revolucionarji besede predsednika Semisa Ramisa. Iz njih so spoznali vsak trenutek bolj, kako velik je ta človek, kako vzvišen je nad vsako človeško zlobo in trmoglavostjo. In spoznali so obenem, da je bil resnični oče svojega ljudstva in ni bil prav nič kriv, da so drugi zlorabljali njegovo oblast v svoje sebične namere. Obenem so pa tudi spoznali vso težino nalog, ki jih prevzemajo iz njego-

vih v svoje roke. Morda so šele v tistem trenutku doumeli vso globino svojega bodočega poslanstva. Ginjen, kakor Semis Ramis, ko je dokončal svoj govor, se je dvignil s svojega sedeža Doljan in dejal:

»Gospod predsednik, hvala vam iskreno! Vedeli smo, da ste plemeniti, da ste pa tako plemeniti, vendarle nismo vedeli. Če bi se mogli poprej pogovoriti z vami, bi bila morda nepotrebna vsa revolucija. Prihranjene bi nam bile vse človeške in materialne žrtve. Sedaj se ne da več popraviti, kar je že storjeno. Skrbeti moramo samo za to, da bomo pošteno in čisto izvršili delo, ki smo si ga naložili. Zato izjavljam v imenu vodstva revolucije, kakor tudi v imenu vsega onega ljudstva, ki se zgrinja tu zunanaj okoli te palače, da bomo vedno spoštovali vašo osebo in vaše ime, ki naj ostane zapisano med največjimi imeni Atlantov. Neskončno bo veselje vseh, ko jim bomo sporočili vaš plemeniti sklep in trdno sem prepričan, da vas bodo vsi ti tisoči sedaj v negotovosti trepečočih ljubili poslej bolj, kakor so vas kdajkoli poprej. Doslej so se vam klanjali samo zato, ker ste bili predsednik, ker so se vam morali, sedaj pa se vam bodo iz lastnega prepričanja, iz lastne volje. Živel Semis Ramis!«

»Živel!« so vzklikali po vrsti Jafis, Hadamezis, Soralifis, Sardaniplis in vsi ostali. Nato je Doljan položil pred Semisa Ramisa list papirja, da napiše proglas na ljudstvo in člane bivše vlade. Uporniki so molče in globoko presunjeni pristostvovali temu velikemu zgodovinskemu dogodku, pomembnemu ne samo za Oceanopolis, marveč za ves svet.

Žrtve napredka tehnike

TRAGIČNA SMRT IZNAJIDITELJA INŽ. TILLINGA.

Napredek tehnike zahteva vedno nove žrtve. Kakor smo že kratko poročali, se je smrtno ponesrečil v Arenshorstu blizu Osnabrücke v Nemčiji znani nemški izumitelj raketnih prometnih sredstev inž. Tilling ob priliki velike eksplozije v njegovem laboratoriju. Inž. Tilling, njegova tajnica Angelika Buddenböhmenova in pa monter Kuhr so zadobili ob eksploziji tako strašne opekline, da je bila vsaka pomoč zaman in so podlegli smrtnim poškodbam.

Inženjer Tilling je postal žrtev svojega raziskovalnega in izumiteljskega dela. Nedyomno je bil eden izmed najpogumnejših in najaktivnejših pionirjev na raketnem področju in je moral sedaj svoje drzne poskuse plačati z življenjem. Vsak tehnični izum zahteva, kakor sploh vsako veliko delo in podjetje, svoje žrtve. Treba je le pomisliti na brezštevilne pionirje letalstva, pilote aeroplanov in zrakoplovov, ki so se ponesrečili že pri svojih prvih poskusih. Vendar pa je problem raketnega potovanja v višino, v stratosfero, še večji problem, kakor je letalstvo.

Inž. Tilling je že druga žrtev v raketni tehniki. Pred tremi leti je umrl prvi pionir, avstrijski inženjer Maks Valier, eden izmed najpogumnejših borcev, ki ga je pomladi leta 1930. podobna eksplozija raket raztrgala na drobne koščke. Valier je dve leti prej skupno s konstrukterjem

avtomobilov Fritzem Opelom in inženjerjem Sandersom konstruiral prvi avtomobil brez motorja na raketni pogon, ki ga je gnal samo izpuh plinov. Prve vožnje v Berlinu pred velikimi množicami rado vednega občinstva so sijajno uspele. Ta raketni avtomobil je zdrvel po dousdirkališču s pravcato blazno brzino. Ta posrečeni poskus je imel velikanski teoretični pomen. Tako je bilo namreč dokazano, da iz avtomobila izpahnjeni stisnjeni plini v resnici delujejo pogonsko in da se računi ne vjemajo le na papirju, temveč da se morejo matematični rezultati izrabljati tudi v praktičnem življenju.

S tem je bil storjen prvi korak v raketni tehniki. Bil je dosežen dokaz, da se morejo rakete uporabljati kot pogonsko sredstvo. Drugi korak je bila konstrukcija majhnih raket, ki se ne bi uporabljale za pogon avtomobilov, temveč za dvig registracijskih instrumentov v zračne višine. Te male rakete se izstrelje v zrak, nakar se instrumenti vrnejo s pomočjo padala, ki je pritrjeno na raketi, varno na zemljo. Na ta način bi se dale izvedeti razne zanimive znanstvene stvari iz stratosfere brez nevarnosti za človeško življenje. Mimo tega pa bi male rakete mogle služiti kot zelo pripravno sredstvo za odpošiljanje pisem in ostale manjše pošte v oddaljene kraje oziroma s kontinenta na kontinent.

Prvi konstrukter poštne raket je bil inž. Tilling. Nekatere rakete, ki jih je konstruiral v začetku, so dosegle višino 10.000 metrov. Tilling jih je seveda skušal izpopolniti, da bi prodrle še višje v nebo, najmanj tako visoko, kakor so dospeli stratosferni baloni. Praktično vrednost pa je gledal Tilling v silni brzini dostavljanja pošte. V ta namen je izumil poseben mehanizem, ki bi točno določil smer in daljavo, tako da bi morale rakete pristajati natančno na določenih krajih. Svoj kolosalni izum je izpopolnil že tako zelo, da je stal tik pred prvim praktičnim poskusom poslati pošto pošiljko v raketi, ki bi drvela skozi vesmir v višini 15 do 20 km nad oceanom iz Evrope v Ameriko. Oddajno mesto bi bil Hamburg, sprejemno pa Newyork. Za to pot bi potrebovala raketa po njegovih računih komaj eno uro. Tik pred poskusom pa je ta raketa pred dnevi v njegovem laboratoriju nenadoma in iz neznane vzroka eksplodirala in tako napravila nepričakovan konec vsem poskusom in iznajdbam slavnega raziskovalca in tehnika.

Cveloča trgovina z alkoholom v Ameriki

Drugim ameriškim zveznim državam se je končno pridružila še Florida in izglasovala ukinitve prohibicije na svojem ozemlju. To pa se bo zgodilo šele 7. januarja 1934. Z ozirom na velikansko že-

jo, v kateri se mučijo sedaj državljani Floride, so razni veletrgovci, gostilničarji, hotelirji in privalniki naročili pri newyorških tovarnah in trgovinah in zalogah vin ogromne količine alkoholnih pijač. Naročila so tako ogromna, da so morale tovarne najeti cel štab novega uradništva.

Vsake pol ure smrt zaradi vnetja slepiča.

Na kirurškem kongresu v Chicagu je izjavil dr. Anton Ochsner, profesor vseučilišča v Trulaneju, da se je zaradi slabega in zgrešenega načina prehrane v Ameriki v zadnjih letih silno povečalo število smrtnih primerov zaradi vnetja slepega črevesa. Tako umira na primer v Združenih državah več ljudi za vnetjem slepiča, kakor pa za rakom. Kakor trdi omenjeni profesor, umre tamkaj vsake 29 minut po ena oseba za vnetjem slepiča. Od teh smrtnih primerov je 70 odst. ljudi starih od 10 do 30 let.

Zaklad v starem šivalnem stroju.

V San Remu se je sreča na nenavaden način nasmejala neki stari šivilji, 70letni Ani Martinjevi, ki je imela kljub hudi konkurenci svojih mlajših, modernejših tovarišic še vendar nekaj stalnih strank. Zato je hotela izučiti svojo vnučkinjo v šivilski stroki in je dala prinesiti s podstrešja star šivalni stroj, v čigar notranjosti je našla raznih starih vrednostnih papirjev v skupni vrednosti 30.000 lir, ki jih je takoj nato v banki tudi dobila izplačane.

Mali oglasi

Prodajam

KOZUHOVINASTE
plašče moderniziram in pre-krojim v jope po najnovejših pariških in dunajskih krojih Jamčim za strokovno in solidno delo ter točno postrežbo. P. Semko, krznarski mojster, Gosposka ulica 37. 3360

VINOTOČ VAUPOTIČ
v Koških uknjen. 3999

Pijte dreveno
BRASIL-MATTE
1 urečica Din 5.
L. ANDERLE

Kupim

STEKLENE NASTAVKE
za na prodajalno mizo v trgovini kupi Ivan Kravos, Aleksandrova cesta 13. 3951

Sobo odda

KRASNO ZRAČNO, SOLČNO SOBO
parketirano z uporabo kopalnice oddam takoj. Naslov v upravi lista. 6017

Službo dobi

KUHARICO
z večletno prakso, staro 25-30 let, prvovrstno, zdravo in redoljubno, sprejme takoj boljša gostilna v Mariboru. Naslov v ogl. odd. 4010

Ovčja volna

„Kluft“

10 dkg Din 13.—, 4krat zvit, skoraj neraztrgljiva za kratke in dolge nogavice.

„Gelbschild“

10 dkg Din 18.—, 4krat zvit, mehka in izdatna, za svitarje in jopce.

„Friesia“

5 dkg Din 10.—, 2krat zvit v vseh barvah, priprava za čepice in bluze.

Parijs a voln 5 dkg 5 Din, ostanki zelo poceni

C. Bildefeldt
Maribor, Gosposka 4

Znižali smo ceno knjigi

„Prokletstvo ljubezni“

od Din 35'— na
Din 23'—

Dobite jo v upravi Jutra in Večernika v Mariboru, Gosposka ulica šte. 11